

Pohjoismaiden eläkeläisjärjestöt purevat takaisin: REFERAATTI

Nordiska Samarbetskommittén, NSK, on pohjoismaisten eläkeläisliittojen yhteistyöjärjestö, jossa Suomesta ovat jäseninä Eläkkeensaajien Keskusliitto sekä Eläkeläiset ry. NSK laati syksyllä pohjoismaisesta näkökulmasta julkilausuman koskien merkittävää epäkohtaa hyvinvointivaltioidemme palveluissa: puutteellista hammashoitoa. EKL julkaisi julkilausuman omilla nettisivuillaan alun perin kansainvälisenä ikääntymisen päivänä 1.10.2023.

Pohjoismaisen hyvinvointimallin avulla olemme onnistuneet tasoittamaan väestön taloudellista epätasa-arvoa ja edistämään yhdenvertaisuutta. Hammashoidon osalta edistys ei ole kuitenkaan ollut yhtä hyvää, vaan suun terveydenhuollosta meidän on maksettava enemmän kuin muiden sairauksien hoidosta. Hampaita ja suuta tulisi kohdella yhtä suurella huomiolla kuin muita kehon osia. Seuraukset siitä, että hampaita ja kehon muita osia pidetään eri arvossa, ovat suuret niin yksilön kuin yhteiskunnan kannalta.

Hampaiden terveydestä on tullut yhteiskunnallisen aseman merkki. Hoitomaksut ovat liian korkeat etenkin heikommassa taloudellisessa asemassa oleville. Siihen ryhmään kuuluvat monet ikääntyneet.

Monet ikääntyneet jättävät hampaansa hoitamatta taloudellisista syistä. He ovat kertoneet häpeävänsä huonoja hampaitaan ja jättäytyvänsä pois yhteisistä tapaamisista vain tämän takia. Kaiken kaikkiaan ulkopuolelle jäämisen ja huonomman terveydentilan vaara lisääntyy niillä, jotka joutuvat jättämään hammasterveytensä vähemmälle huomiolle, puhumattakaan itsetunnon romahduksesta.

Tutkimustulosten mukaan suun terveydentilan ja muiden lääketieteellisten ongelmien välillä on selkeä yhteys. On ilmeistä, että hyvä hammashuolto koko elämän aikana on tärkeää ikääntyneiden yleisen terveydentilan ja elämänlaadun kannalta. Kattavampi maksukatto takaisi hoidon paremman saatavuuden ja ehkäisisi terveysongelmia ja menoja niin yksilölle kuin yhteiskunnalle.

NSK:n jäsenjärjestöt vaativat poliittisia toimenpiteitä, jotta myös suu ja hampaat nähdään osana kehoamme ja ne sisällytetään sairaanhoitoon. On korkea aika ottaa askel kohti hammashuollon tasa-arvon ja yhdenvertaisuuden lisäämiseksi kaikissa Pohjoismaissa.

Pohjoismaisen hyvinvointimallin säilyttäminen edellyttää uudistuksia. Korkeampien tukien käyttöönotto Pohjoismaiden hammashuollossa tekisi hampaiden hoidosta helpommin saavutettavaa tuloihin katsomatta. Se on askel oikeaan suuntaan kohti tasa-arvoisempaa yhteiskuntaa. Se on askel, josta ei ole hyötyä vain yksittäisille kansalaisille, vaan pitkällä aikavälillä koko yhteiskunnalle. Se on investointi tulevaisuuteen.

De nordiska pensionärsorganisationerna biter ifrån: SAMMANFATTNING

Nordiska Samarbetskommittén, NSK, är en samarbetsorganisation för de nordiska pensionärsföreningarna, finländska medlemmarna är Pensionstagarnas Centralförbund och Pensionärerna Rf. I höstas utarbetade NSK ett uttalande ur ett nordiskt perspektiv om en betydande brist i välfärdsstatens tjänster: bristfällig tandvård. PCF publicerade ursprungligen uttalandet på sin webbplats på Internationella dagen för äldre 1.10.2023.

Med hjälp av den nordiska välfärdsmodellen har vi lyckats jämma ut den ekonomiska ojämlikheten bland befolkningen och främja jämlikheten. Framstegen inom tandvården har dock inte varit lika goda, och vi måste betala mer för munhälsövård än för behandling av andra sjukdomar. Tänder och mun bör behandlas med samma uppmärksamhet som andra delar av kroppen. Konsekvenserna av att värdera tänder och andra delar av kroppen annorlunda är stora för både individen och samhället.

Tandhälsa har blivit ett tecken på social status. Vårdavgifterna är för höga, särskilt för dem som har en svagare ekonomisk ställning. Till denna grupp hör många äldre.

Många äldre lämnar sina tänder obehandlade av ekonomiska skäl. De har sagt att de skäms för sina dåliga tänder och att de hoppar av möten bara på grund av detta. Sammantaget ökar risken för utanförskap och sämre hälsa för den som tvingas försumma sin tandhälsa, för att inte tala om en försämrad självkänsla.

Enligt forskningsresultaten finns det en tydlig koppling mellan munhälsa och andra medicinska problem. Det är uppenbart att god tandvård under hela livet är viktigt för äldres allmänna hälsa och livskvalitet. Ett mer omfattande avgiftstak skulle säkerställa bättre tillgång till vård och förebygga hälsoproblem och kostnader för både individen och samhället.

NSK:s medlemsorganisationer efterlyste politiska åtgärder för att säkerställa att även mun och tänder ses som en del av våra kroppar och inkluderas i sjukvården. Det är hög tid att vi tar ett steg mot ökad jämlikhet och likvärdighet inom tandvården i alla nordiska länder.

Det behövs reformer för att bevara den nordiska välfärdsmodellen. Införandet av högre tandvårdsstöd i de nordiska länderna skulle göra tandvården mer tillgänglig oavsett inkomst. Det är ett steg i rätt riktning mot ett mer jämlikt samhälle. Det är ett steg som inte bara kommer att gynna enskilda medborgare utan på lång sikt samhället som helhet. Det är en investering i framtiden.